

Perfil El gran autor nord-americà Foster Wallace és retratat plenament a través dels assajos del seu amic Franzen, així com de les entrevistes recollides en un nou llibre. I aviat apareixerà la seva primera novel·la traduïda

Franzen i Foster Wallace: interseccions

Jonathan Franzen

Més enllà / Más afuera

Traducció al català de Marina Espasa i al castellà d'Isabel Ferrer Marrades

COLUMNNA / SALAMANDRA
376 / 352 PÀGINES
20 EUROS

Stephen J. Burn (ed)

Conversaciones con David Foster Wallace

Traducció de José Luis Amores

PÁLIDO FUEGO
238 PÀGINES
18 EUROS

David Foster Wallace
L'escombra del sistema / La escoba del sistema

Traducció al català de Ferran Ràfols Gesa i al castellà de José Luis Amores

PERISCOPI / PÁLIDO FUEGO
600 / 521 PÀGINES
19,90 / 23,90 EUROS

ANTONIO LOZANO

La publicació simultània d'aquest conjunt d'assajos de Jonathan Franzen –amb la repercussió de la seva superba novel·la *Llibertat* encara present– i d'un llibre d'entrevistes amb David Foster Wallace –DFW a partir d'ara, el turmentat geni que hi ha al darrere de *La broma infinita*, possiblement la novel·la americana més influent de finals del segle XX, autor de revolucionàries peces periodístiques com les que apareixen a *Algo supuestamente divertido que nunca volveré a hacer* i depressiu crònic que es va suïcidar el setembre de 2008– facilita una quantitat tan gran d'angles d'entrada i interseccions que acaba portant el cap del crític ben a prop del punt d'ebullició.

L'aproximació més anecdòtica seria potser especular, des de la superstició, sobre les nefastes conseqüències que implica, per al ja per si mateix complex desafiant que suposa una amistat entre dos escriptors que ocupen la tribuna de la narrativa del seu país, traslladar la seva rivalitat a les pistes de tennis: Julian Barnes i Martin Amis van acabar tirant-se metafòricament la raqueta pel cap després d'haver disputat innumbrables sets. No obstant això, no sembla que Franzen i DFW trobessin sobre la terra batuda maneres de rebaixar les tensions

afavorides pels seus superegos.

En el costat oposat, l'aproximació més rigorosa partiria de celebrar l'excepcionalitat del fet que els dos escriptors sobre els quals ha recaigut possiblement amb més força la reformulació, en el canvi de segle, dels dos corrents bàsics de la novel·la americana des dels anys 60 –una línia més classicista, més aferrada als ambients i les emocions dels mestres precedents, en el cas de Franzen; una línia més postmoderna, sostinguda en la retòrica, la pirueta formal i l'explora-

Wallace i Franzen van alimentar la seva amistat gràcies a un debat constant sobre el sentit del seu ofici

ció interlocutòria conscient de les disfuncions d'última generació, en el cas de DFW– fossin dos individus que alimentessin la seva relació personal amb un permanent i consciencios debat d'idees sobre el sentit del seu ofici.

Tant *Més enllà* com *Conversaciones con David Foster Wallace* suposen, en última instància, intents d'entendre l'empremta que la literatura deixa en nosaltres, les possibilitats de representació de l'experiència humana en paraules i com

aconseguir que els llibres continuïn irradiant magnetisme en un món sobreestímulat amb ofertes de lleure.

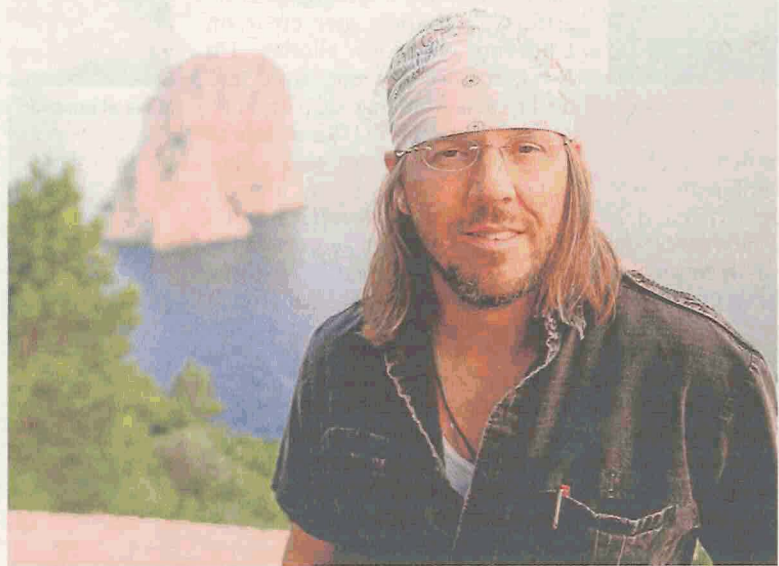
Miscel·lània d'assajos, articles, conferències i ressenyes dels últims cinc anys, el llibre de Franzen, *Més enllà*, prolonga des de la no-ficció aquesta mirada tan clínica de *Les correccions* o *Llibertat* sobre la mescla de confusió i estultícia en què es mou el ciutadà occidental, prenent la tecnologia i la passió de l'autor per l'ornitologia com a freqüents estrades des de les quals llançar atacs contra el clixé i lamentar-se del mal que fan el sentimentalisme i la pèrdua de la privacitat a la nostra salut mental.

Un home condemnat

Sobre *Conversaciones con...* resulta impossible dilucidar què proporciona més plaer, si llegir-lo en clau denotativa (sense el suïcidi de l'autor vessant la seva allargada ombra sobre cada entrevista) o connotativa (electritzats pel seu destí tràgic). De la primera opció sorgeix una ment extraordinària que analitza en profunditat les influències que tenen en la seva obra el context cultural i mediàtic, d'una banda, i la seva formació en filosofia i matemàtiques, de l'altra, rebatent qualsevol intent d'identificar-la amb una pirotàcia exhibicionista, ja que la considera realista i abocada a la comprensió de l'ésser humà.

Si, en canvi, la llegim amb un ànim més morbíd, trobarem senyals d'un DFW tímid i insegur, incòmode amb la celebritat, a la defensiva amb algun periodista, temerós que els seus llibres es malinterpretin. Un DFW que dissemina pistes falses sobre la seva traumàtica biografia i que, indirectament, convida a reflexionar sobre el joc de màscares que activa tota entrevista. Una i altra estratègia lectora no es neutralitzen, per descomptat.

És més, dos dels millors assajos de *Més enllà*, a la vegada elegíacs i rabiosos, vénen a omplir alguns dels incomptables espais en blanc sobre l'autor de *La broma infinita*, gest del col·lega agraït / amic ferit, que va detectar en la incapacitat de DFW per entendre la bellesa que hi ha al darrere d'un ocellat la presó que l'abocaria a la fi. El que va separar el tennis i la mort, ho han unit les paraules i un oportunitatíssim *timing* de publicació. |

Foster Wallace amb el seu mocador habitual

GIOVANNI GIOVANNETTI / GTRESONLINE